

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پیراپزشکی

شیوه نامه ارزشیابی کیفیت عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی دانشکده پیراپزشکی

الف - مقدمه

آموزش یکی از وظایف اساسی و مهم اعضای هیات علمی است، بنابراین ارتقاء و ارزشیابی آموزش باید با جدیت مورد توجه قرار گیرد. اطلاعات حاصل از این ارزشیابی را می توان در مقاصد سازنده (Formative) و پایانی (Summative) به شرح زیر استفاده کرد:

۱. ارزشیابی سازنده نقاطی که قابلیت اصلاح و بهتر شدن را دارد مشخص می کند و زمینه را برای ارائه بازخورد فراهم می سازد.

۲. از نتایج ارزشیابی پایانی می توان جهت تصمیم گیری و قضاوت در مورد کیفیت عملکرد آموزش دانشکده استفاده نمود.

در این شیوه نامه اجرای نظام ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران با رویکرد پایانی/تکوینی به تفسیر شرح داده خواهد شد.

تذکر: برای رعایت اختصار در این شیوه نامه به جای "ارزشیابی عملکرد آموزشی با رویکرد پایانی" از کلمه ارزشیابی استفاده شده است.

ب - اهداف ارزشیابی

۱. ارتقاء کیفیت عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی دانشکده

۲. ارتقاء کیفیت عملکرد آموزشی استادان مدعو

۳. ارتقاء کیفیت عملکرد آموزشی دانشکده

۴. تعیین اعضای هیات علمی واجد شرایط برای معرفی به جشنواره های آموزشی یا معرفی استاد نمونه

ج- آموزش دادن (تدریس)

فعالیت‌های آموزشی اعضای هیات علمی بسیار متنوع بوده و شامل موارد زیر می‌باشد:

- ۱- ارائه مطالب علمی مرتبط با واحد درسی
- ۲- تشریح و تبیین برنامه آموزشی واحد درسی مورد نظر در ابتدای ترم با تأکید بر تعاملات دو سویه بین استاد و دانشجو
- ۳- آشنایی با روش‌های نوین و روزآمد آموزشی، استفاده از وسایل و تجهیزات کمک آموزشی و فناوری‌های مرتبط با آن در ارائه دروس مختلف
- ۴- تسلط کامل بر فرایند انجام مباحث عملی و آزمایشگاه‌ها
- ۵- کنترل فراگیران در حضور به‌موقع در کلاس‌های درسی و ممانعت از غیبت غیر مجاز
- ۶- پاسخ صحیح به سؤالات و ابهاماتی که ذهن فراگیران را متوجه خود ساخته‌اند
- ۷- مشارکت فعال در اجرای بهینه سمینارهای آموزشی، برپایی کارگاه‌ها و سایر همایش‌های مرتبط با امور آموزش
- ۸- پیشنهاد بازنگری و اصلاح برنامه‌های آموزشی موجود با رعایت آئین‌نامه‌ها و مقررات آموزشی دانشگاه
- ۹- ارائه راهنمایی و مشاوره به فراگیران در سطوح و مقاطع تحصیلی مختلف برای افزایش بازدهی آن‌ها در فعالیت‌های یادگیری، افزایش مهارت‌ها، ارائه گزارش‌های دوره‌ای تدوین پایان‌نامه و نگارش مقالات مرتبط با پایان‌نامه
- ۱۰- ارزیابی فراگیران شامل طراحی روش سؤالات آزمون و همکاری در تحلیل آزمون‌های برگزارشده و اعلام نتایج
- ۱۱- مدیریت و رهبری آموزشی شامل برنامه‌ریزی، کنترل و پیگیری مستمر اجرای صحیح برنامه‌های آموزشی در راستای تعالی دانشکده، ارزیابی اقدامات انجام‌شده، انتشار نتایج فعالیت‌های آموزشی به عمل آمده

د- منابع مورد استفاده در ارزشیابی

برای ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی عضو هیات علمی از منابع زیر استفاده می‌گردد:

- ۱- نتایج حاصل از نظرخواهی فراگیران، همکاران، مدیر گروه، معاون آموزشی و رئیس دانشکده
- ۲- نتایج حاصل از مستندات و مدارک مربوط به فعالیت‌های آموزشی توسط کمیته داوران برای تعیین اعضای هیات علمی واجد شرایط جهت معرفی به جشنواره‌های آموزشی یا معرفی استاد نمونه

ه- کمیته ارزشیابی عملکرد کیفی اعضای هیات علمی

این کمیته شامل رئیس دانشکده، معاون آموزشی دانشکده، مسئول توسعه آموزش دانشکده (EDO) و مدیر گروه آموزشی مربوطه می‌باشد.

این کمیته مسئولیت بررسی مجموع امتیازات کیفیت عملکرد اعضای هیات علمی از منابع مورد استفاده در ارزشیابی را به عهده دارد. مسئول انتشار مناسب نتایج و اطلاع‌رسانی به عضو هیات علمی، معاونت آموزشی دانشکده می‌باشد. معاونت آموزشی در پایان هر سال تحصیلی بازخورد ارزشیابی هر عضو هیات علمی را به ایشان به صورت محرمانه ارائه خواهد داد. در خصوص دانشجویان نیز بازخورد هر دو سال یکبار به صورت شفاهی و کلی در جلسه شورای نمایندگان ارائه خواهد شد.

تبصره: این کمیته مسئولیت پاسخگویی به اعتراض عضو هیات علمی نسبت به نتیجه ارزشیابی خود را داراست.

و- روش‌های ارزشیابی

ارزیابی فعالیت آموزشی عضو هیات علمی با استفاده از پرسشنامه و بر اساس روش نظرخواهی صورت می‌گیرد.

ز- نظرخواهی از فراگیران

- ۱- فراگیران شامل دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری می‌باشند.
- ۲- نظرخواهی از فراگیران باید به طور مستمر و حداقل یک بار در سال توسط نماینده معاونت آموزشی به عنوان مسئول نظرخواهی صورت پذیرد.
- ۳- نظرخواهی از فراگیران باید در زمان و مکان مناسب انجام شود به گونه‌ای که حداقل تأثیر را بر صحت و دقت اطلاعات یادآوری شده داشته باشد.
- ۴- مدیریت توسعه آموزش دانشکده پیراپزشکی (EDO) تحت نظر معاونت آموزشی مسئول گردآوری نظرخواهی، تحلیل اطلاعات و ارائه نتایج نظرخواهی به کمیته ارزیابی دانشکده می‌باشد.
- ۵- بازخوردهای فراگیران از طریق پرسشنامه‌های ارزشیابی که پایایی و روایی آن تأیید شده است اخذ می‌شود.
- ۶- در خصوص دانشجویان دکتری یا کارشناسی ارشد با تعداد کمتر از ۷ نفر، ارزشیابی می‌تواند به صورت مصاحبه فردی توسط معاونت آموزشی یا مدیر توسعه آموزش دانشکده (EDO) صورت پذیرد.
- ۷- حداقل پرسشنامه‌های تکمیل‌شده برای هر عضو هیات علمی باید جمعاً نیمی از تعداد کل گروه فراگیران را شامل شود.
- ۸- محورهای مورد استفاده برای نظرخواهی از فراگیران در مورد تدریس دروس نظری عبارتند از دانش، قدرت بیان، پیوستگی و انسجام در ارائه مطالب علمی، نظم و ترتیب و حضور به موقع در کلاس، مدیریت اداره کلاس درس، داشتن مهارت‌های ارتباطی برای جلب مشارکت علمی و ایجاد انگیزه در دانشجو و رعایت ملاحظات اخلاق حرفه‌ای.
- ۹- محورهای مورد استفاده برای نظرخواهی از فراگیران در آموزش عملی شامل مواردی مانند ارائه سرفصل دروس آزمایشگاه در شروع درس، ارائه اطلاعات مربوط به نحوه ارزیابی و تکالیف آزمایشگاه در شروع

درس، باکیفیت بودن و قابل استفاده بودن کلاس عملی در آزمایشگاه به طور کلی است. این پرسشنامه ضمیمه شده است.

۱۰- پرسشنامه‌های نظرخواهی باید به صورت بی‌نام توزیع و گردآوری شوند. معاونت آموزشی و مدیر EDO دانشکده پیراپزشکی موظفند تمهیداتی اتخاذ نمایند تا پرسشنامه‌های مربوطه (اعم از مخدوش و غیر مخدوش) به صورت کاملاً محرمانه و با رعایت اصول رازداری نگهداری و مورد استفاده قرار گیرند.

۱۱- در پرسشنامه نظرخواهی از تدریس دوره‌های کارورزی و کارآموزی به حضور مرتب طبق ساعت‌های تعریف شده در سرفصل برای کارآموزی، نحوه برخورد پرسنل با دانشجویان، چرخش درست دانشجویان طبق برنامه تعریف شده و نحوه توزیع کارآموزان در واحدهای تابعه جهت کارآموزی اشاره شده است. این پرسشنامه ضمیمه شده است.

۱۲- نتایج نظرخواهی از فراگیران باید به طور مناسب و با رعایت رازداری و حریم خصوصی اعضای هیات علمی به اطلاع عضو هیات علمی مورد ارزشیابی برسد. معاون آموزشی دانشکده موظف است که این نتایج را به صورت کاملاً محرمانه نگهداری کند.

۱۳- لازم است برای کسب حداکثر نظرات و اطمینان فراگیران از عدم تأثیر نظرات ارائه شده بر ارزشیابی آن‌ها، نتایج حاصل از نظرخواهی از فراگیران پس از اعلام نمرات نهایی فراگیران به اطلاع عضو هیات علمی برسد.

ح- نظرخواهی از همکاران

۱- منظور از همکاران آن دسته از اعضای هیات علمی هستند که در دانشکده پیراپزشکی به صورت رسمی و پیمانی مشغول به کار می‌باشند و حداقل مدت آشنایی ایشان با عضو هیات علمی مورد ارزشیابی یکسال باشد.

۲- بازخوردهای همکاران باید از طریق پرسشنامه‌هایی که پایایی و روایی آن‌ها تأیید شده است اخذ شود.

۳- محورهای مورد استفاده برای نظرخواهی از همکاران در مورد مشارکت عضو هیات علمی در حوزه‌های طراحی (برنامه‌ریزی) آموزشی، مدیریت و رهبری دوره و حرکت در جهت ارائه تازه‌های علمی به فراگیران می‌باشد.

۴- لازم است برای کسب حداکثر نظرات، پرسشنامه‌های نظرخواهی به صورت بی‌نام توزیع و گردآوری شوند.

۵- معاونت آموزشی و مدیریت EDO دانشکده پیراپزشکی موظف هستند تمهیداتی اتخاذ نمایند تا پرسشنامه‌های مربوطه (اعم از مخدوش و غیر مخدوش) به صورت کاملاً محرمانه و با رعایت اصول رازداری نگهداری و مورد استفاده قرار گیرند.

۶- نظرخواهی از همکاران در پایان هر سال تحصیلی صورت خواهد گرفت.

۷- نتایج نظرخواهی از همکاران باید به طور مناسب و با رعایت رازداری و حریم خصوصی اعضای هیات علمی به اطلاع عضو هیات علمی مورد ارزشیابی برسد. معاونت آموزشی دانشکده موظف است که این نتایج را به صورت کاملاً محرمانه نگهداری کند.

ط- نظرخواهی از مدیران گروه‌های آموزشی ذریبط

- مدیران گروه‌های آموزشی افرادی هستند که مسئولیت مدیریت، هماهنگی و نظارت بر برنامه‌ریزی امور آموزشی، پژوهشی و اجرایی توسط اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی را به عهده دارند.
- لازم است ارزشیابی توسط مدیران گروه‌های آموزشی برای هر عضو هیات علمی حداقل یک بار در سال انجام شود.
- بازخوردهای مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده از طریق پرسشنامه‌های ارزشیابی که پایایی و روایی آن قبلاً تایید شده است اخذ می‌شود.
- محورهای مورد استفاده برای نظرخواهی از مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده در مورد کیفیت عملکرد آموزشی عضو هیات علمی در فرایند آموزش‌دادن (تدریس) عبارتند از کیفیت عمومی تدریس، کیفیت عمومی در ارائه سمینار آموزشی، ارزیابی فراگیران، حرکت در جهت نشر تازه‌های علمی و فنی، شرکت فعال در جلسات گروه، تشکیل به موقع کلاس‌ها، انضباط کاری، احساس مسئولیت، رعایت اخلاق حرفه‌ای.
- معاونت آموزشی دانشکده موظف است تمهیداتی اتخاذ نماید تا نظرات ارائه‌شده به صورت کاملاً محرمانه و با رعایت اصول رازداری نگهداری شوند.
- نتایج نظرخواهی از مدیران گروه‌های آموزشی و دانشکده باید به طور مناسب و با رعایت رازداری و حریم خصوصی اعضای هیات علمی به اطلاع ایشان برسد.

ی- روند آنالیز نتایج حاصل از نظرخواهی از فراگیران و همکاران

۱) کلیه پرسشنامه‌های تکمیل‌شده توسط فراگیران، همکاران، مدیر گروه، معاونت آموزشی و رئیس دانشکده دارای اعتبار بوده و در جمع‌بندی مورد استفاده قرار خواهند گرفت مگر در موارد زیر:

- پرسشنامه‌های فاقد مهر دفتر توسعه آموزش دانشکده پیراپزشکی
- پرسشنامه‌های دارای خط‌خوردگی، خط‌کشیدن در یک ستون در کلیه ردیف‌ها و نوشتن کلمات مغایر با اخلاقیات

تبصره ۱: مسئولیت تشخیص پرسشنامه‌های مخدوش بر عهده معاونت آموزشی و مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده پیراپزشکی می‌باشد.

۲) لازم است نتایج با نرم‌افزارهای آماری معتبر آنالیز گردند.

۳) محاسبه نمره کل ارزشیابی هیات علمی با درصد وزنی زیر از منابع ارزشیابی صورت می‌پذیرد:

- نتایج نظرخواهی از فراگیران به صورت یک نمره خام از سقف ۳۰ نمره
- نتایج نظرخواهی از همکاران به صورت یک نمره خام از سقف ۱۰ نمره

- نتایج نظرخواهی از مدیر گروه آموزشی به صورت یک نمره خام از سقف ۳۰ نمره
- نتایج نظرخواهی از معاون آموزشی به صورت یک نمره خام از سقف ۲۰ نمره
- نتایج نظرخواهی از رئیس دانشکده به صورت یک نمره خام از سقف ۱۰ نمره

تبصره ۲: در خصوص معرفی اساتید برتر به جشنواره‌ها و یا تعیین استاد نمونه، کمیته ارزشیابی علاوه بر استفاده از نمره کل ارزشیابی فوق ملزم می‌باشد کلیه مستندات و سوابق آموزشی و پژوهشی هیات علمی را با اضافه شدن یک نماینده از اعضای هیات علمی به کمیته با درجه علمی حداقل دانشجویی بررسی نماید. ملاک امتیازدهی به مستندات هیات علمی نیز آیین‌نامه ارتقاء اعضای هیات علمی می‌باشد.

تبصره ۳: نمره ارزشیابی هیات علمی که طبق این شیوه‌نامه حاصل می‌گردد به عنوان نمره کیفیت تدریس عضو هیات علمی برای ارتقاء ایشان لحاظ می‌گردد.

ک- نظرخواهی از اعضای هیات علمی در مورد کیفیت عملکرد سیستم ارزشیابی

دانشکده پیراپزشکی باید در فواصل مشخص حداقل هر دو سال یک بار به طور نظام‌مند با استفاده از نظرات اعضای هیات علمی و دیگر صاحب‌نظران با بهره‌برداری از منابع علمی موجود در زمینه ارزشیابی اعضای هیات علمی، وضعیت موجود سیستم ارزشیابی بر مبنای آیین‌نامه ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی را بررسی و در صورت لزوم و بر اساس نتایج آن نسبت به رفع نقاط ضعف و ارتقاء سیستم اقدام نماید.

این شیوه‌نامه در تاریخ ۱۳۹۴/۸/۲۵ در ۱۰ ماده و ۳ تبصره به تصویب شورای آموزشی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران رسید.